

> Retouradres Postbus 30945 2500 GX Den Haag

Aan de geadresseerde

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producers
Bodem en Water

Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
Interne postcode 625
www.vrom.nl

Contactpersoon

Ir. S Landman

T 070 3392416

F 070 3391288

Kenmerk

DP/2010012863

Datum **23 APR. 2010**
Betreft Zwemseizoen 2010

Geachte heer/mevrouw,

Inleiding

In 2009 hebt u een brief (kenmerk DGM/DP2009047863) ontvangen over het badseizoen 2009. De brief uit 2009 markeerde de start van de overgangperiode, die in 2012 moet leiden tot een volledige invoering van de nieuwe Zwemwaterrichtlijn in Nederland. Deze nieuwe Europese Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG) is begin 2006 van kracht geworden. Het doel van de nieuwe richtlijn is het beter beschermen van zwemmers in open water.

Met deze brief, die is opgesteld in nauw overleg met de betrokken partijen in de Projectgroep Zwemwater van het Nationaal Water Overleg (NWO), wil ik graag uiteenzetten wat de overgangperiode voor het jaar 2010 precies inhoudt. In het bijzonder zal ik ingaan op wat er ten opzichte van het voorgaande seizoen (het eerste seizoen in de overgangperiode) is veranderd en wat er van de waterbeheerders en provincies wordt gevraagd. Deze brief beperkt zich tot het badseizoen 2010. Over het overgangsbeleid in 2011 en 2012 wordt u te zijner tijd geïnformeerd. Naar verwachting zullen de veranderingen ten opzichte van voorgaande badseizoenen steeds kleiner van aard worden.

Nieuwe wetgeving van kracht

Een belangrijke wijziging ten opzichte van het badseizoen 2009 is de nieuwe wetgeving die eind 2009 van kracht is geworden. De nieuwe zwemwaterrichtlijn is nu omgezet in het Nederlandse recht. Het gevolg hiervan is dat voor een aantal onderwerpen waarvoor in de brief van 2009 gevraagd werd om een bepaalde uitvoering, nu de wettelijke verplichting geldt voor deze wijze van uitvoering. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van referentiemethoden voor de analyse van de microbiologische parameters.

Ik kies ervoor om in deze brief geen opsomming te geven van wijzigingen in de regelgeving. Alleen daar waar nodig zal ik refereren aan de nieuwe regelgeving. Wel wil ik u vragen kennis te nemen van de nieuwe regelgeving en de bijbehorende toelichting. Deze zijn te vinden op de website www.overheid.nl, onder 'wet en regelgeving'. Het gaat om de volgende regelgeving:

- De Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Stb 2009, 604) (Whvbz)
- Het Besluit en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Stb 2009, 604) (Bhvbz)
- De Regeling hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Stcrt. 2009, 19693) (Rhvbz)
- Het Besluit Kwaliteitseisen en monitoring water (Stb. 2010, 117) (de zwemwaterrichtlijn is uit dit besluit verwijderd)

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

Kenmerk
DP/2010012863

Meten

Meten nieuwe bacteriologische parameters, andere parameters niet meer verplicht

De nieuwe microbiologische parameters (E. coli en Intestinale enterokokken) moesten al worden gemeten. Nieuw ten opzichte van het badseizoen 2009 is dat de waterbeheerders niet meer verplicht zijn de andere parameters te meten. De houder van een inrichting is nog wel verplicht om een aantal resterende parameters genoemd in Bijlage II van het Bhvbz te meten.

Pas vanaf badseizoen 2012 moeten de waterbeheerders locaties visueel inspecteren op verontreiniging door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval (art 44f Bhvbz). De keuze voor het begin jaar 2012 van deze bepaling komt voort uit technisch juridische redenen. Om inzicht te krijgen in de veiligheidssituatie van een locatie kan overwogen worden wel de andere parameters (of een deel daarvan) te blijven meten en niet nu te stoppen en in 2012 weer te starten. Waterbeheerders en provincies kunnen hierover onderling afspraken maken. De resultaten van de waarnemingen zullen echter niet worden gerapporteerd aan de Europese Commissie.

Analyse methode conform de Regeling

De nieuwe microbiologische parameters moeten gemeten worden met de referentiemethoden genoemd in de nieuwe zwemwaterrichtlijn. Onderzoek van het RIVM, KWR en RWS Waterdienst naar welke methode voor de Nederlandse situatie het beste is, leverde het volgende op:

- Voor de parameter E. coli de Micro titer methode (MPN) (ISO9308-3).
- Voor Intestinale enterokokken kan gekozen worden tussen de Micro titer methode (MPN) (ISO7899-1) of de membraan filtratie methode (MF) (ISO7899-2)

De projectgroep Zwemwater heeft naar aanleiding van deze onderzoeken besloten deze methoden in Nederland te gebruiken. Dit is ook zo vastgelegd in de Rhvbz.

Frequentie: minimale bemonsterings/meetfrequentie van de nieuwe richtlijn toegestaan, niet geadviseerd

In tegenstelling tot het badseizoen 2009 is het in 2010 toegestaan om de minimale bemonsterings/meetfrequentie van de zwemwaterrichtlijn, vastgelegd in art 3 van de Rhvbz te gebruiken. De reden van deze verandering is dat de Europese Commissie recentelijk schriftelijk heeft bevestigd dat zij geen probleem heeft met het toepassen van de minimale frequentie in de overgangperiode. Ik wil u vragen weloverwogen om te gaan met de mogelijkheid de minimale frequentie toe te passen. Zeker gedurende de overgangperiode waarin nog getoetst wordt onder de oude richtlijn. Een klein aantal metingen kan sneller leiden tot het niet halen van de minimale kwaliteitseisen. Het niet halen van de gewenste kwaliteitseisen kan leiden tot het moeten nemen van aanvullende

maatregelen om de gewenste kwaliteitseisen te halen. Daarnaast is er sprake van imagoschade voor de locatie.

Voor de meetfrequentie voor het meten van blauwalgen verwijs ik naar de paragraaf blauwalgen.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

Monitoringsschema wettelijk verplicht

Gelijk aan het badseizoen 2009 is het noodzakelijk dat waterbeheerders een monitoringsschema opstellen en metingen binnen vier dagen na de genoemde datum in het schema uitvoeren (art 44d Bhvzb). Het monitoringsschema hoeft niet overlegd te worden aan het Rijk of de Europese Commissie. Wel moeten afwijkingen, tezamen met de reden van afwijking aan het einde van het badseizoen worden gerapporteerd aan de Europese Commissie. Nationaal zal deze informatie dan ook worden opgevraagd (zie paragraaf rapportage).

Kenmerk
DP/2010012863

Protocol controle zwemwaterlocaties conform de EU Richtlijn vastgesteld

Tot slot wil ik u ten aanzien van monitoring verwijzen naar het in 2009 met NWO status vastgestelde 'Protocol controle zwemwaterlocaties conform de EU richtlijn'. Deze kunt u vinden op de internetpagina van de Helpdesk Water (www.helpdeskwater.nl).

Toetsen

Toetsing aan het einde van het badseizoen: E. coli aan norm van de thermotolerante bacteriën van de coligroep (2.000 kve / 100ml)

Het badseizoen 2010 is het tweede seizoen van de overgangperiode. Dit betekent dat aan het einde van het badseizoen 2010, gelijk aan het einde van het badseizoen 2009, E. coli getoetst wordt aan de norm voor thermotolerante bacteriën van de coligroep conform de norm van 2.000 kve / 100ml uit de oude zwemwaterrichtlijn. Deze wijze van toetsing in de overgangperiode is vastgelegd in de nieuwe richtlijn. De gemeten waarden van intestinale enterokokken worden in de overgangperiode niet gebruikt voor de toetsing aan het einde van het seizoen. Het meten van de parameter is wel noodzakelijk om in 2012 een dataset te hebben van vier meetjaren om zo een klasseindeling te kunnen maken.

Tijdens het seizoen: E. coli wordt getoetst aan de norm van de thermotolerante bacteriën van de coligroep (2.000 kve / 100ml)

De Europese Zwemwaterrichtlijn geeft geen normen voor het toetsen van afzonderlijke bacteriologische metingen die in zwemwater worden uitgevoerd. Volgens de strikte implementatie van deze regels zijn er ook geen normen in de Nederlandse regelgeving opgenomen. Dit betekent dat de juridische basis voor het instellen van een negatief zwemadvies of een zwemverbod niet meer direct volgt uit het Bhvzb, maar uit art. 11 van de Whvzb. Hierin wordt bepaald dat gedeputeerde staten of de Commissaris een negatief zwemadvies of een zwemverbod uit kunnen brengen indien de omstandigheden uit oogpunt van veiligheid of hygiëne daartoe aanleiding geven. Aangezien er op nationaal niveau nog geen overeenstemming is over de te hanteren normering op dit punt en de NWO projectgroep zwemwater heeft geoordeeld dat de meetresultaten van 2010 nog nodig zijn om de gevolgen van een normering in te kunnen schatten, heeft de NWO projectgroep zwemwater aan de provincies geadviseerd om de werkwijze die in 2009 is gevolgd te continueren in 2010. Met dien verstande dat er een negatief zwemadvies wordt ingesteld als de norm voor E. coli van 2000/100ml wordt overschreden in plaats van het instellen van een zwemverbod. Waarbij rekening wordt gehouden met de werkwijze van herbemonstering (zie hieronder). De

gezamenlijke provincies proberen nog afstemming te bereiken over de gedragslijn die wordt gehanteerd ten aanzien van meetresultaten van de parameter Ingestinale Enterokokken. U zult door de afzonderlijke provincies op de hoogte worden gesteld van de te hanteren werkwijze voor 2010 op dit punt.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

Herbemonstering

Zoals uitgelegd in de brief van 2009 biedt de nieuwe richtlijn geen ruimte voor het toepassen van het herbemonsteringsprotocol zoals dat gebruikelijk was vóór het badseizoen 2009. In de overgangperiode past het oude herbemonsteringsprotocol dus ook niet.

Het nemen van een extra monster, is nog wel wenselijk om het instellen of opheffen van een waarschuwing, negatief zwemadvies of zwemverbod te onderbouwen. Dit extra monster mag echter niet het monster zoals genomen volgens het monitoringsschema vervangen.

Kenmerk
DP/2010012863

Rapportage

Rapportage voor de start van het badseizoen: aangewezen locaties

Voor de start van het badseizoen moet Nederland rapporteren over de aangewezen zwemlocaties aan de Europese Commissie. In de Rhvbz (art 7) is opgenomen dat de provincies uiterlijk 15 april aan het Rijk rapporteren. Deze rapportage omvat ook de locaties die niet meer aangewezen zijn en de redenen hiervan.

Rapportage na afloop van het badseizoen: resultaten monitoring

Uiterlijk 31 december moet Nederland rapporteren aan de Europese Commissie over de resultaten van het badseizoen van dat jaar. Het gaat om informatie over bij controles verkregen resultaten, de beoordelingen en een beschrijving van de belangrijkste beheersmaatregelen die zijn genomen. In het Rhvbz is opgenomen dat de waterbeheerders en de provincies uiterlijk 1 november aan het Rijk deze gegevens verstrekken (Rhvbz, art 8).

Derde moment van informatie verstrekking

Er is nog een derde moment van informatie verstrekking. Dit is gesteld op 15 oktober (Rhvbz, art 7). Het gaat om de verplichting genoemd in art 10b, eerste lid van de Whvbz. Het gaat om locaties waarvan de provincie overweegt om deze als zwemwaterlocatie aan te wijzen. Deze informatie is vooral van belang voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat wanneer een locatie in Rijkswater ligt, om te onderzoeken of deze locaties in aanmerking komen voor een functietoekenning zwemwater op basis van de Waterwet.

Rapportages door Rijkswaterstaat Waterdienst

Gelijk aan vorige jaren zal Rijkswaterstaat Waterdienst de gegevens die nodig zijn voor rapportage aan de Europese Commissie in het gewenste format opvragen bij de partijen. Indien u meewerkt aan de informatievraag van de Rijkswaterstaat vatten wij dit op als het verstrekken van informatie conform de wettelijke verplichting. U hoeft dan niet meer een separate rapportage op te sturen naar de Minister van VROM en VenW. Deze werkwijze leidt mijns inziens tot een efficiënte en effectieve wijze van informatieverzameling in Nederland en tot een tijdige en correcte rapportage aan de Europese Commissie. Wel vraag ik u extra aandacht te besteden aan de kwaliteit van de motivatie voor het afvoeren van locaties en van de beschrijving van de belangrijkste beheersmaatregelen.

Blauwalgenprotocol

Werken met het blauwalgenprotocol 2010

Op 10 maart heeft het NWO ingestemd met het blauwalgenprotocol 2010. Ook is afgesproken dat dit protocol gebruikt wordt tijdens het badseizoen 2010. Het blauwalgenprotocol 2010 is een verbeterd protocol ten opzichte van de versie die tijdens het badseizoen 2009 door velen is gebruikt. De verbeteringen zijn deels voortgekomen uit een evaluatie van het 2009 protocol en deels uit nieuwe inzichten. In het NWO is ook afgesproken dat het blauwalgenprotocol 2010 na het badseizoen geëvalueerd zal worden. Ik wil u vragen conform de afspraak in het NWO hieraan uw medewerking te verlenen.

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Produceren
Bodem en Water

Kenmerk

DP/2010012863

Nadere afspraken maken over de uitvoering van het blauwalgenprotocol 2010

Het blauwalgenprotocol 2010 bevat een aantal keuzemogelijkheden, met name over de te gebruiken meettechnieken, de meetfrequentie en dagelijks toezicht. Ik wil u vragen om, voor de start van het badseizoen, goede afspraken hierover te maken tussen provincie en waterbeheerder. Tevens wil ik u oproepen om daar waar mogelijk te testen met nieuwe technieken genoemd in het protocol, indien mogelijk met meerdere technieken naast elkaar.

Daarnaast werkt de Werkgroep Cyanobacteriën aan ideeën om het protocol te verbeteren, hiervoor zullen ook proeven moeten plaatsvinden. Hierover wordt u zo snel als mogelijk geïnformeerd.

Door te testen kunnen we in Nederland ervaringen opdoen en kunnen gegevens geëvalueerd worden, wat in de toekomst leidt tot een verbeterde werkwijze. Ik vraag dan ook om uw medewerking hieraan te verlenen.

Zwemwaterprofielen

Verder vraag ik uw aandacht voor het zwemwaterprofiel dat uiterlijk op 24 maart 2011 voor alle zwemlocaties moet zijn opgesteld (Bhvzb, art 44c). Voor veel zwemlocaties zijn de afgelopen jaren reeds profielen gemaakt. Mijn suggestie is om voor die zwemlocaties waar al een profiel voor is opgesteld, te kijken of er redenen zijn om het profiel (deels) te actualiseren. Wanneer dit niet zo is, kunnen de bestaande profielen gaan gelden als formeel profiel. Zwemwaterprofielen worden niet gerapporteerd aan de Europese Commissies en worden daarom ook niet door het Rijk opgevraagd.

Aanwijzen van zwemwaterlocaties

Voor het eerst in 2010, worden zwemwaterlocaties aangewezen volgens de procedure van de Whvzb art 10b. De aanwijzing dient voor de start van het zwemseizoen bekend te worden gemaakt. Ik wil u er nogmaals op wijzen dat een locatie alleen aangewezen kan worden, wanneer er ook een functietoekenning 'zwemwater' conform de Waterwet heeft plaats gevonden. Bij de aanwijzing vindt ook publieke participatie plaats. Voor het aanwijzen en daarmee ook voor het afvoeren van zwemwaterlocaties is in 2009 met NWO status het 'Protocol aanwijzen en afvoeren' vastgesteld. U wordt verzocht dit protocol te gebruiken bij het aanwijzen dan wel afvoeren van zwemwaterlocaties.

Tot slot

Met de uitleg in deze brief hoopt de Projectgroep Zwemwater dat het voor een ieder duidelijk is hoe er tijdens het badseizoen 2010 gehandeld moet worden. Mochten er nog onduidelijkheden zijn dan kan altijd contact worden gezocht met de Projectgroep Zwemwater, bijvoorbeeld met Sybrand Landman van het Ministerie van VROM (070 3392416, sybrand.landman@minvrom.nl) of met de

Helpdesk Water. Ook wil ik u graag normaal wijzen op de internetsite van de Helpdesk Water (www.helpdeskwater.nl), waar onder het thema 'gebruiksfuncties water', 'zwemwater' alle relevante informatie, zoals protocollen en handreikingen gebundeld staan.

Portefeuille Milieu

Directie Duurzaam
Producersen
Bodem en Water

Hoogachtend,

Kenmerk

DP/2010012863

de directeur Duurzaam Producersen

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, sweeping horizontal stroke with a loop at the end, and two vertical lines extending downwards from the start and end of the main stroke.

dr. C.M. Plug